

Solbakken skole 150 år

Av **Andreas Glimstad**

I 2016 fyller Solbakken skole 150 år. Det første skolebygget ble tatt i bruk i 1866, men det hadde vært omgangsskole i noen år tidligere.

Skolen etablerte i fjor en jubileumskomite som besto av skolens rektor, Kari Busch, lærer Sylvi Grønningsæter, skolesekretær Kjersti Valstad, Kjell Erik Haugen og Andreas Glimstad, de fire siste også tidligere elever.

150-årsjubileet er blitt markert på forskjellige måter. De fleste arrangementene var i mai - med tilstelning for foreldre, innbudte gjester med varaord-

fører og tidligere elever og ansatte. Skolen fikk da ny fane og samtidig ble det utgitt pins og en jubileumbok som var redigert av Andreas Glimstad. Denne artikkelen i historielagets årbok bygger på jubileumboka.

Omgangsskolen fram til 1866

Allerede før skoleloven av 1739, landets første skolelov, hadde det i noen år vært ansatt lærer i Strinda, og det er grunn til å tro at vedkommende også hadde arbeidet ved Jonsvatnet. Fra da av og fram til 1858 var skolen omgangsskole. Lærerne gikk omkring fra gård til gård og underviste, først og fremst i religion. Skolesakene bar de med seg, vanligvis i ei lita

Tallene på kartet viser stedet de Solbakken skole var fra 1866 til 1977 (1) og hvor den nå er (2).
Utsnitt av kartblad Trondheim omegn, blad I, 1937.
Kilde: Statens kartverk.

kiste. Som lærer på 1700-tallet ble gjerne ansatt "det bedste og dugeligste Subjectum av Bøndekarlene", ofte var det dessuten unge menn "som ikke hadde Eksteriør til soldater". Mange av omgangsskolelærerne i Strinda gjorde likevel godt arbeid, særlig mot slutten av omgangsskoletida må en karakterisere mange av dem som velkvalifiserte og dyktige lærere etter den tids målestokk.

Gårdeierne var pålagt å ta imot lærerne og elevene, men de kunne slippe mot å betale en avgift. Ved Jonsvatnet valgte de fleste det første, men enkelte år var det noen som heller betalte, og skole ble da holdt tilsvarende lenger på Flaten. Lærerne var 4-5 dager på hver gård. Kretsen var delt inn i to roder, og elevene

som tilhørte roden, møtte opp på gårdene i tur og orden. I 1856 var det i 1. rode 31 barn og i 2. rode 25 barn. Hvilke gårder som ble benyttet til skole, viser følgende eksempel fra 1856: 1. rode: Røstadbakken, Røstad, Fortuna, Vigerøvnnet, Glindseth, Fladen, Reppe, og Teslimyren. 2. rode: Gjervan, Solem, Søråas, Vasdal og Valseth.

Elevene var fra 7 til 17 år gamle, og alle elevene i en rode gikk i samme klasse. Skolestua var gjerne kjøkkenet eller et annet større rom på gården. En kan derfor sikkert regne med at samarbeidet mellom skolen og heimen den gang var bedre enn noen gang siden. Trolig var det én mannlig lærer i skolekretsen.

Den første Solbakken skole - bygget i 1866. Bildet er fra tidlig på 1890-tallet. Læreren som såvidt skimtes til høyre, er Jon Haugum. Skolen hadde ett klasserom og leilighet til læreren. I 1890 var det 40 elever på skolen - 24 i 1. klasse og 16 i 2. klasse. Postkort utlånt av Harald Steiro.

Lade skolekommisjon, som kretsen hørte inn under, var imidlertid klar over de store fordelene det ville være med faste skoler, og i 1857 vedtok kommisjonen at alle omgangsskoler snarest skulle erstattes med faste skolesteder. I samsvar med dette ble det fra 1858 leid fast skolelokale for begge rodene på Flaten. Fladens rodestue ble skolen kalt. Samtidig ble elevene delt i to avdelinger. Men ordningen var midlertidig, og forutsetningen var at det snarest skulle reises eget skolehus i kretsen.

Den første Solbakken skole fra 1866

I 1864 foreslo formannen i skolekommisjonen at det skulle oppføres et skolelokale ved Jonsvatnet. Kommunen kjøpte 12 daa tomt av Flaten og ga skolen navnet "Solbakken". Navnet var klart nasjonalromantisk, etter Bjørnstjerne Bjørnsons bok om Synnøve Solbakken. Til skolehus kjøpte kommisjonen hovedbygningen på Nedre Tungen gård, gårdeierne i skolekretsen rev bygningen og kjørt den opp til Jonsvatnet. Alt arbeidet ble gjort på dugnad. I tillegg ble det bygd uthus for lærerens husdyr, og do til elevene. Skolehuset var 26 alen langt, 9 breit og 8 alen høgt (90 kvm). Huset inneholdt ett klasserom og bolig til læreren. Læreren hadde 2 rom og kjøkken, et kvistværelse og størhus. Huset ble tatt i bruk høsten 1866. Seinere ble den opprinnelige tomte utvidet slik at det ble nok jord (23 mål) til å fø husdyrene.

116

Skoleåret 1866.

		<i>Barnets</i>		
		<i>Naer og Opholdssted</i>		<i>Skole- tra- delens dag.</i>
<i>A. Øverste Afdeling.</i>				
1 ^{ste}	1 ^{ste}	<i>Martin Endresen Jarvare</i>	11 ^{3/4}	7-65
2 ^{de}	2 ^{de}	<i>Ole Erikson Røstadvik</i>	12 ^{3/4}	7-65
3 ^{de}	3 ^{de}	<i>Nils Olsen Røstadvik</i>	11 ^{3/4}	7-65
4 ^{de}	4 ^{de}	<i>Børn Olsen Røstadvik</i>	15 ^{3/4}	7-65
5 ^{de}	5 ^{de}	<i>Kristen Edle Løn Fjerdal</i>	12 ^{3/4}	7-65
6 ^{de}	6 ^{de}	<i>2. Kristine Helvick Røstadvik</i>	17 ^{3/4}	7-65
7 ^{de}	7 ^{de}	<i>Harv. Ole. Fjerdal</i>	13 ^{3/4}	7-65
8 ^{de}	8 ^{de}	<i>Solveig Johanna Strand Vålak</i>	17 ^{3/4}	7-65
9 ^{de}	9 ^{de}	<i>Pauline Ellvick Fjerdal</i>	10 ^{3/4}	7-65
<i>B. Nedre Afdeling</i>				
1 ^{ste}	1 ^{ste}	<i>Johan Ole. Vold</i>	9 ^{3/4}	7-65
2 ^{de}	2 ^{de}	<i>Anton Ole. Røstadvik</i>	12	7-65
3 ^{de}	3 ^{de}	<i>Evard Halvorsen Skjensjø</i>	11 ^{3/4}	7-65
4 ^{de}	4 ^{de}	<i>Arnl. Olafsen Vårdal</i>	11	7-65
5 ^{de}	5 ^{de}	<i>Johan Kristjanus Røstadvik</i>	9 ^{3/4}	7-65
6 ^{de}	6 ^{de}	<i>Samhild Helvick Jarvare</i>	9 ^{3/4}	7-65
7 ^{de}	7 ^{de}	<i>Solla Ole. Solbakk</i>	12 ^{3/4}	7-65
8 ^{de}	8 ^{de}	<i>Lovise Halvord. Solbakk</i>	11 ^{3/4}	7-65
9 ^{de}	9 ^{de}	<i>Børn Halvord. Skjensjø</i>	14 ^{3/4}	7-65
10 ^{de}	10 ^{de}	<i>Harv. Ole. Fjerdal</i>	9 ^{3/4}	7-65
11 ^{de}	11 ^{de}	<i>Harv. Ole. Røstadvik</i>	10 ^{3/4}	7-65
12 ^{de}	12 ^{de}	<i>Lovise Ole. Røstadvik</i>	12 ^{3/4}	7-65
13 ^{de}	13 ^{de}	<i>Terese Johanne Solbakk</i>	8 ^{3/4}	7-65
14 ^{de}	14 ^{de}	<i>Solveig Halvord. Skjensjø</i>	9 ^{3/4}	7-65
15 ^{de}	15 ^{de}	<i>Maria Helvick Røstadvik</i>	8 ^{3/4}	7-65
16 ^{de}	16 ^{de}	<i>Harv. Halvord. Skjensjø</i>	9	7-65

11de Mærk etc. 11de Mærk for bygd og pladser i kommunen.

Elevliste fra 1866 - med navnene på gårdene og "plassene" der elevene bodde.

I disse årene var det to klasser og en lærer, og elevtallet lå på 30-40. Elevene gikk annenhver dag på skolen. Skolen var en puggeskole med karakterer i bibelhistorie, salmevers, forklaring, lesning, skrivning, regning, historie, geografi, naturfag og sang. Det var en

omfattende fagkrets. I tillegg var det vurdering av elevens flid og forhold. Fravær ble notert i protokollen. Av årsaker til fravær har læreren i 1870 notert: Arbeider hjemme, borte og gjæter, arbeider i byen, kreaturvokting (gjeting), byærende, uvær, lang veg, moder syg, lider av brystsykdom, likegyldighet, likesæl, ulyst. En må vel kunne si at en del av dagens fraværsgrunner ikke er av nyere dato. Men det er også klart at mange unger måtte være hjemme og arbeide.

“Nyskolen” - Solbakken skole fra 1924

“Nyskolen” ble tatt i bruk i 1924. Det måtte ha vært stort, fra ett klasserom til

to, egen sløydsal og egen håndarbeidsal. Gymnastikksal ble det ikke. Det hele kom på kr. 42 500. Det ble fyrst med ved, og om vinteren var veden som regel isete og våt. Ovnene var av dårlig kvalitet, og selv om fyringa starta kl. 6, var det ikke spesielt varmt når skolen starta kl. 0830. I tillegg til dårlige ovner, var det også mangel på kitt i vinduene. Ovner ble skiftet og vinduer kittet ca 1950, og det ble vesentlig varmere, i alle fall nært ovnen.

Skolen fikk strøm i 1939, og vatnet ble innlagt samtidig som lærerboligen ble bygd i 1948. Inntil da ble vatnet hentet i bømte i en bekk like ved siden av skolen. Ei bømte til hvert klasserom. Do var fortsatt i fjøsbygningen fra gammelskolen.

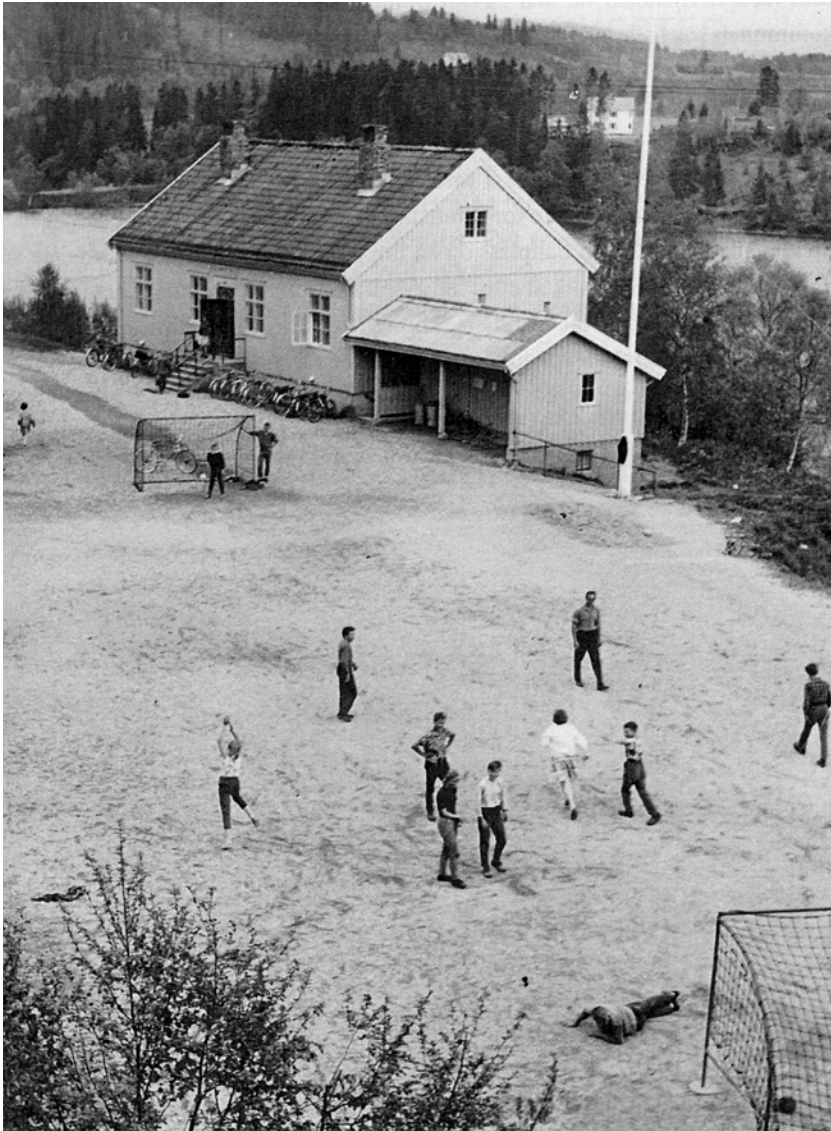

“Nyskolen” fra 1924, “gammelskolen”, og fjøset ca. 1930 - på en flaggdag. Den nye skolen hadde 2 klasserom i 1. etasje og sløyd- og håndarbeidsrom i kjelleren. I “gammelskolen” bodde fortsatt lærerfamilien. Foto: Mathias Røske. Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim.

Utsnitt av to flyfoto av “nyskolen”, fra 1953 til venstre og fra 1958 øverst. I 1953 er “gammelskolen” revet. I 1948 hadde lærerfamilien flyttet til nybygd lærerbolig. I 1958 er også fjøset revet, og grunnmurene vises tydelig etter både gammelskolen og fjøset. Samtidig ser vi at skolehagen og lærerens frukt-hage er i god stand i 1953. Familien Skeie, som var lærere til 1957, var fra Hardanger og svært interessert i frukt dyrking. På bildene vises tydelig den nye skoleplassen.

Foto 1953: Widerøe Flyveselskap. Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim. Foto 1958: Telemark Flyveselskap A/S. Kopi fra Johan Ottesen historiske fotoarkiv. (www.flyfotoarkivet.no).

Bilde fra ca 1960. Fotballkamp i en gymnastikktime med Tor Wedø som instruktør og dommer. I flukt med skolebygningen er tilbygget fra ca. 1955 med dør i underetasjen og vedrom og lagerrom i 1. etasje. Vi ser hoppegropa like ved flaggstanga. Den ble brukt til høyde- og lengdehopp.

Stien ned til gammelfjøset var bratt og glatt om vinteren. Huset var i elendig forfatning, og ved vind fra rett retning, sto stanken opp gjennom dosetene. Det var 4-6 seters do.

Skoleåret 1925 var det 42 elever og 3 klasser, i 1938 var det 50 og 4 klasser,

mens det i 1954 var 92 elever og fortsatt 4 klasser. Da kom de store krigs- og etterkrigskullene i tillegg til at mange hadde flyttet ut fra byen, det var tross alt lettere å få tak i rimelig bolig på landet. Elevene gikk fortsatt annenhver dag på skolen.

Elever i 6. og 7. klasse i 1956. Skolen hadde 4 klasser, og elevene gikk annenhver dag på skolen. Disse 2 årstrinnene gikk sammen - 6. klasse satt på den ene siden av klasserommet og 7. klasse på den andre siden. I 6. klasse var det 14 elever og i 7. klasse 13 elever.

Øverst: 6. klasse. Nærmest kamera: Eli Fossen, Inger Romstad, Mary Gressdal, Jorid Rossvold. Andre gruppe: Anny Børseth, Elin Sivertsen, Oddny Lervik, Greta Dahl. Bakerste gruppe: Toralf Mæhre, Oddvar Lykstad, Andreas Johnsen (Glimstad), Petter Bruem (Vollan), Oddmund Ålberg, Torbjørn Dalseg.

Nederst: 7. klasse: Nærmest kamera: Brit Fossen, Karin Sjøhaug, Kari Blekkan og Olaug Børset. Andre gruppe: Eli Haugan, Arnlaug Skeie, Bjørg Schjøllberg, Laila Withbro. Bakerste gruppe: Paul Veisetaune, Sverre Berg, Arne Lervik, Fredrik Krüger og Nils Fossen.

På begge bildene: Lærer Dagfinn Skeie.

Under krigen var det trolig vanlig skole fram til påske i 1944. Da rekvirerte tyskerne ett vanlig klasserom, hele kjelleretasjen og loftet som ble delt opp i smårom. Tyskerne brukte skolen til våpen- og sykkelverksted og til feltkjøkken (det var mange soldater ved Jonsvatnet). Skolen fortsatte i underetasjen i 2 rom.

Læreren bodde i “gammelskolen”, der var det kaldt og ikke innlagt vatn. På tross av disse elendige boforhold tok Dagfinn og Randi Skeie i 1945 jobb på skolen. På det tidspunkt hadde de to døtre. Om de var lovet bedre bolig, er ikke godt å si, men i 1948 ble det bygd bolig til læreren - nærmere Solbakken bru og på motsatt side av veggen for skolen. Den fikk innlagt vatn fra en brønn, og kommunen benyttet muligheten til å få vatn frem til skolen. Lærerboligen inneholdt to leiligheter. Den andre ble leid ut til en lærer som jobbet ved en annen skole i kommunen. Etter hvert som undervisningsomfanget økte, ble det behov for mer rom, og stordelen av den ene leiligheten ble tatt til klasserom. Etter hvert ble denne leiligheten tatt til kontor for rektor, en ordning som varte til nyskolen var klar i 1977. Den

Sløyd på timeplanen i 1968. Inn i klasserommet med sløydbenker. Sløydsalen i underetasjen var blitt klasserom.

ene leiligheten var fortsatt lærerbolig, og kommunen solgte lærerboligen på det private markedet i 1984.

Rundt 1955 ble det bygd tilbygg til skolebygningen og fjøset ble revet. I sokkelen inneholdt bygget stampdo som ble tømt av Renholdsverket. Det var ett til lærerne og ett 3-4 seters do til jentene og ett til guttene. I første etasje var det et vedrom og et rom som var lager til utendørsredskap for idrettslaget og skolen. Samtidig ble skolegården utvidet, slik at det ble en ballplass og en hoppegrop for lengde og høyde. Banen var ca. 55 m, slik at 60 m ble avsluttet litt opp i bak-

Lærerne i 1964: Fra venstre: Tor Wedø, Edel Lein, Solveig Bøgh, Alvhild Michalsen og Elling Michalsen.

ken. Disse enkle installasjonene ga Jonsvatnet idrettslag muligheter for idrettsaktiviteter. Ja, faktisk ble det arrangert kretsstevne i friidrett for gutter og jenter våren 1957. Jentene i idrettslaget ble kretsmestre i håndball i 1968.

“Nyskolen” på Fredrikkested

Behovet for ny Solbakken skole til erstatning for den fra 1924 begynte i 1959. I brev til Strinda skolestyre påpekes det at det er 96 elever på skolen. Ingen spesialrom, ikke gymnastikksal og dusj, ikke lærerrom. Det var opptil 28 elever i en klasse. For å lette på trengselen hadde elever blitt overført til Åsvang skole.

Forslag til romprogram for ny skole ble skrevet av skolestyrer Elling Michalsen og sendt til Strinda skolestyre. Det var et stort engasjement for ny skole i grenda, og det snek seg vel inn et visst mismot, for i oktober 1964 (det året Strinda kom-

Skolens logo og skulptur

Skulpturen "Den første skoledagen" er laget av Petter Leth-Olsen og gitt til skolen av ham i forbindelse med innflyttingen i "nyskolen" i 1977.

Petter Leth-Olsen bodde på Fagerneset ved Litjvatnet og var svært aktiv. Han var bl.a. med å stifte Jonsvatnet sangkor i 1963 og arbeidet hardt for å få ny skole i kretsen. Han begynte ikke å arbeide med skulpturer før han hadde passert 60 år. Etter da var produksjonen stor i årene fram til 1985, og i løpet av disse årene laget han sju skulpturer som står rundt omkring i landet, i tillegg kommer flere som står på Fagerneset.

Utfordringen med skulpturene var at de var laget av en kjerne av kamjern og netting som var dekt med sementmørtel. Dette materialet var lite bestandig mot vær og vind, og skulpturene ble etter hvert svært slitt, til tross for årlig vedlikehold.

For å bevare Solbakken skoles skulptur kontaktet rektor Kari Busch den kunstansvarlige i Trondheim kommune, Ulrika Walin, for å skaffe midler til restaurering. Kommunen stilte kr. 600 000 til disposisjon, slik at skulpturen kunne rekonstrueres i messing! Nå er skulpturen blitt logo for skolen, og kvaliteten gjør at den vil vare evig.

Forsidebilde på jubileumsboka 2016.

I *Årbok for Strinda historielag 2007* er det en artikkel om Petter Leth-Olsen av Sturla Leth-Olsen: "Min uvanlige onkel Petter".

mune gikk inn i Trondheim kommune) ble det sendt et brev til Trondheim skolestyre der det ble gitt uttrykk for at tomtespørsmålet ikke måtte være årsak til uthaling av tiden: *Skolen har ikke tilfredsstillende lokaler. Elever og lærere må skifte om på loft, i kjeller og i vedbu før gymnastikktimene. Vi håper å kunne feire 100-årsjubileum (1966) i ny skolebygning.* Det var tydelig at tomtevalget ikke var enkelt, og i november 1964 ble tilsynsnemsda og lærerpersonalet bedt om å komme med konkret forslag til tomt og romprogram. Samtidig ble det bedt om elevtallsprognoser.

I 1969 forelå det forslag på fire tomter: Reppe, Teslimyr, Jakobsli og Overvik. Det ble ikke tatt nådig opp at tomteforslaget fra skolekontoret ikke innholdt tomt i nåværende Solbakken skolekrets. Etter hvert kom det flere forslag på skoletomt: Fortuna, Siim, Berge og Osbakken. Tomta ved Fredrikkested var av mange sett på som et "blauthøl". Dessuten var det lite sol der, mente folk flest. I 1974 tok en høgskolestudent diplomoppgaven sin på forskjellige målinger og observasjoner på Fredrikkestedtomta. Han konkluderte med at tomta egnet seg godt, skolegården ville bl.a. få lite

vind og mye sol! Dette skulle i ettertid vise seg å være riktig!

Sammen med rektor Elling Michalsen la Knut Gaden ned et voldsomt arbeid for å få gjennomført bygging av ny skole. "Vi møtte en mur av velvillighet", sa Gaden. Utover 1970-tallet ble de endelige planer og budsjett vedtatt. Men på tross av alle positive vedtak var det skepsis i bygda, ville byggingen komme i gang? I 1974 godkjente imidlertid Trondheim bystyre forprosjektet, og i 1975 fikk byggenemnda fullmakt til å sette i gang byggearbeidene. I 1975 kom den første gravemaskina, og folk skjønte at nå var byggingen endelig i gang. Med ny og moderne skole hadde ung-

LÆRERNE I 1979

Bak fra venstre: Birgit Widding, Tora Korsvold, Hans Næss, Solveig Bøgh og Tor Wedø.
Sittende foran: Målfrid Johnsen og Ottar Widding.

Solbakken skole 2007 - før rehabiliteringen, og med opprinnelig statue. Foto: Knut L. Vik.

Rektorer, lærere og SFO-ledere

Rektorer:

Johan Slettvoild	1914-1942	Tor Wedø	1970-1991
Dagfinn Skeie	1945-1955	Reidar Lund	1991-1995
Elling Mikalsen	1957-1970	Kari Wiksaas Busch	1996-

Lærere ved Solbakken skole for et skoleår eller mer:

Jakob Moxnes	1864-1881	Johannes Lovund	1954-1956
Jon Haugum	1881-1907	Margit Hagen	1955-1956
Arne Arntsen	1907-1908	Elling Michalsen	1956-1970
Olav Bjørkum	1908-1911	Alvhild Michalsen	1956-1970
	1912-1914	Hartvig Hartvigsen	1957-1958
Anne Bjørkum	1911-1912	Liv Kari Bondevik	1957-1958
Johan Sletvoild	1914-1942	Solveig Bøgh	1958-2002
Klara H. Kvarberg	1925-1926	Roar Caspar Bruun	1959-1962
	1929-1932	Audhild Bye Rise	1961-1962
Jørgine Øfseng	1926-1929	Edel Lein	1962-1994
Karen Stendahl	1932-1933	Tor Wedø	1962-1991
Gudrun Nervik	1933-1936	Andreas Glimstad	1968-1972
Torbjørn Simonsen	1936-1939	Ellen Wedø	1970-1971
Marie F. Tranmæl	1936-1941	Ole Martinsen	1970-1972
Aslaug Fisknes	1941-1945	Dag Haug	1972-1973
Leiv Eikeland	1942-1945	Berit Silkoset	1972-1973
T.O. Kjosnes	1944-1945	Jorun Gjersvik	1972-1973
Dagfinn Skeie	1945-1956	Ottar Widding	1973-2002
Randi Skeie	1945-1956	Målfrid Johnsen	1973-1986
Kari Solberg Svinvik	1954-1956	Hans Næss	1974-1982
Birgit Widding	1974-1976	Anette Prøiz Gåserød	1997
Astri Vannebo	1976-1977	Kjell Elgsaas	1998
Gisle Gjønnes	1977-1978	Trine Mikalsen	1998
Sidsel Bredeesen	1977-1978	Hilde Dahl Hansen	1999
Tors Korsvold	1978-1979	Morten Jøssund	1999
Solveig Myhre	1979-1980	Gjertrud H. Thoresen	1999
Liv Merete Tilseth	1980-1981	Torgunn Sundli	2000
Ola Stai	1980-1981	Marit Helland Grønningseter	2001
Kari Stixrud	1980-1986	Linda Knutsen	2003
Inger Mæhre	1981-1982	Ina Kyseth	2003
Kristin Dahl	1981-1982	Thomas Lomundal	2003
Harald Aalbu	1983-1984	Sylvi J. Grønningseter	2003
Merete Reinskou	1986-1988	Mari Haugen	2004
Rigmor Markussen	1984-2003	Bjørn Arild Sildseth	2004
Margunn Bjørke	1986	Kjell Åge Paulen Solli	2005
Grethe H. Larsen	1986	Joakim Bækken	2007
Turid Brattland	1989-1990	Ann Elin Smalås	2007
Reidar Lund	1990	Solveig Bergslid	2008
Kristin Larsen	1990	Øystein Gaasvik	2008
Marit Johnsen	1990	Emil Haugseth	2008
Margit Woldseth	1990	Jonas Larsen	2008
Toril D. Johansen	1995	Ragnhild Grønning	
Laila Forbord	1997	Silje Sagstuen	

SFO-ledere

Kjersti Valstad	Turid Brattland
Ingunn Johanne Devik	

dommen og lagene i bygda fått et egnet sted å være, og bygda hadde fått et komplett samfunnshus.

I følge dagens navneregler i Trondheim kommune ville nyskolen på Fredrikkested blitt he-tende Fredrikkested skole. Navnemyndighetene legger i dag stor vekt på at skolenavnet er det samme som det lokale stedsnavnet (ref. Brundalen, Eberg, Stendal og Nardo skoler). Men slik ble det ikke når det gjaldt “nyskolen”.

“Nyskolen” ble flyttet inn i 15. mars 1977 med et fargerikt tog av elever, personale og foreldre. Det riktig gamle utstyret ble kjørt med hest og vogn. Skolen hadde et totalt golvareal på 1930 kvm.. Den totale byggekostnaden var kr. 8 590 000. Det var 83 elever fordelt på 6 klasser. Skolen ble bygd med åpen løsning. Det var gymnastikksal og spesialrom for musikk og forming.

Rehabilitering av skolen

Etter noen år hadde det blitt dårligere luft i arealene; luftkvalitet og ventilasjon var ikke i samsvar med dagens krav og standarder. Det dårlige innklimaet ble etter hvert en gjenganger på møtene i skolens brukerråd, og folk fra kommunen var ved flere anledninger og målte luftkvali-

Lærere og SFO-ledere 2015/16: Fra venstre: Første rekke: Grethe Bakkan, Hilde Dahl Hansen, Marianne Lycke, Kari Busch (rektor), Mari Haugen, Turid Brattland, Hege Krangnes. Andre rekke: Tove Gevoll, Emil Haugseth, Svein Liljedal, Thomas Lomundal, Else Veisetaune, Ann Kristin Berg. Tredje rekke: Sylvi Grønningsæter, Gunvor Irene Eidsaunet, Kjersti Valstad, Marit Grønningsæther, Toril Dølvik Johansen. Foto: Dahl's fotografiske atelier.

Ansatte i 1991:

1. rekke fra venstre: Margunn Bjørke, Ottar Widving, Edel Lein, Tor Wedø, Solveig Bøgh, Reidar Lund, Rigmor Markussen.

2. rekke fra venstre: Randi Skaget, Agnes Fosshaug, Else Veisetaune, Marit P. Johnsen, John Jørgensen, Brit Øien, Grethe Larsen, Margit Woldseth og Kristin Larsen.

Kopi fra jubileumsboka i 1991.

teten. Solbakken skole sto i flere år på kommunens prioriterte liste for å få et nytt ventilasjonssystem. Etter en større vannlekkasje i 2010 ble det behov for store utskiftninger av golv og veggmaterialer i sokkelen, noe som gjorde at personalet måtte omorganisere driften. Store deler av bygget kunne ikke brukes, så det ble noen måneder med kummerlige forhold for alle, bl.a. ble musikkrommet på skolen brukt til personalrom.

Det ble vedtatt at skolen skulle rehabiliteres og midlertidig flyttes til gamle Ranheim skole så lenge arbeidet varte. Flytting til Ranheim skjedde høsten 2013, slik at skoleåret 2013/14 foregikk der. Alle elevene fra Solbakken skole måtte ha skyss til skolen.

I august 2014 startet elevene opp i et helt nyoppusset og oppgradert skolebygg. Skolen hadde fått et nytt bygg i forlengelse med det eksisterende. Her er det nytt ventilasjonsrom, og nye tekniske rom. I tilknytning til disse kunne skolen få disponere 60 kvm. til lager for korps, idrettslag og SFO. Dette var svært tiltrengt lagerplass. Et flott uteområde var blitt enda finere med oppjustert lekeområde, ny beplantning, små lekehus og mange nye lekeapparater. Det var også anlagt en asfaltert håndballbane som islegges om vinteren. Det følte herlig å være tilbake på Solbakken for både elever og personalet. Skolen framsto som ny. Kostnadene beløp seg til over 40 millioner!

Undervisningsarealene var ikke blitt større, men så å si alt var nytt innvendig. Skolen var endret fra å være en åpen skole med åpent læringsareal til en mer lukket skole med glassvegger mellom de ulike klassetrinn. Glassveggene gjør det lyst i arealet, samt at rommet føles åpent, og alle lett kan se hva som foregår av aktiviteter. Det var forskjellige forslag til utforming av glassveggene, men felles for alle forslagene var at det skulle være klart glass øverst. Det var forslag om ulike typer av råglass (glass som bare slipper gjennom lys, og som det er vanskelig å se igjennom), striper av ulik bredde i glasset samt at skolens skulptur skulle prege glassflatene. Valget falt imidlertid på tekst, *Synnøve Solbakken* av Bjørnstjerne Bjørnson. Navnet Solbakken gir assosiasjoner til

Skolen har glassvegger mot klasserommene med tekst fra *Synnøve Solbakken* av Bjørnstjerne Bjørnson.

Skolen i dag - etter rehabiliteringen i 2013/14. Foto: Knut L. Vik.

navnet på skolen, og fortellingen er i tillegg en viktig del av vår kulturarv. Ved å ha lesbar tekst på skilleveggene, vil elevene kunne se og lese denne, og bli interessert i hva den forteller. Tekst skaper nysgjerrighet. På glassveggene i læringsarealet kan elevene lese deler av kjærlighetshistorien. For å få vite hvordan det går, må elevene gå ned i første etasje og lese på glassveggene på arbeidsrommet til lærerne.

Skolekretsgrensene

Den første skolen (omgangsskolen) var for gårdene nord for Jonsvatnet. Kretsen strakk seg fra Nedre Jervan til Røstad, og en ser det godt av navnene på elevene hvilke gårder som var med. Det var også elever fra Reppe og Teslimyr. Kretsen var liten, den lå ytterst ut i Strinda herred og det var få elever. Det første året

var det 29 elever fordelt på to klasser, og elevtallet holdt seg nokså konstant på ca. 30 de første 60 årene.

Elevlista fra 1888 viser at det kom elever fra Siim. Det kommer trolig av at det året ble det tatt i bruk veg fra Røstad, over Siimsåsen til Siim, Moen og videre til Engelsås. Elevene likte nok ikke å gå rundt om Røstad og Osen, det var snarere å gå over isen om vinteren og ro i båt om sommeren. At elevene måtte skofte et par dager om våren når isen var dårlig, og likedan om høsten når den la seg, var ikke så farlig. Dette ble det slutt på når Solbakken bru var ferdig rundt 1924. Da ble opptaksområdet utvida til Engelsås og Lykstad, og i 1930-årene ble Ny Jord også med. Da ble elevtallet såpass høgt at skolen ble firedelt, 50 elever.

Schivevollen naturskole

Schivevollen naturskole ligger naturskjønt til ved Hestsjøen, litt sør for Jonsvatnet. I dag leier Solbakken skole Schivevollen av Haukås allmenningssyre. Også Bratsberg skole er bruker av stedet, og NTNU, ved PLU (Program for lærerutdanning), benytter stedet som en del av lærerutdanningen. Solbakken skole bruker Schivevollen som et alternativ til den tradisjonelle klasseromsundervisningen og som et supplement til uteskolen. Her er naturen den naturlige læringsarenaen. Barna får kunnskap om hvordan livet på et vei- og strømløst småbruk artet seg før i tiden. De lærer seg å ta vare på et historisk sted for ettertiden og å ta vare på kulturlandskapet, i tillegg til å få masse kunnskap og erfaring om miljø og biologisk mangfold. Her er også en unik mulighet i forhold til bruk av feltarbeid i uteskolen og dets påvirkning på læringsresultatet.

Schivevollen har også ved flere anledninger vært arena for kulturelle aktiviteter - som "Schivevollenspelet" i 2004. Spelet ble laget og framført av skolen - av elever, lærere og mange samarbeidspartnere.

Til venstre: Schivevollen. Til høyre: Schivevollenspelet - Armfeldts soldater.

Dette var kretsgrensene i mange år. Noen år ble grensene justert litt for enkelte klasser. Var det for mange elever, var alternativet å flytte elever fra Sæterbakken og Osbakken til Åsvang skole. Etter krigen var det store klasser, i 1954 nesten 100 elever! Årsaken var nok at det var mulig å skaffe seg rimeligere bolig ved Jonsvatnet enn i byen.

Det var skole på Øvre Jervan. Skolen tilhørte Malvik kommune. Etter en justering av kommunegrensen mellom Malvik og Strinda i 1953, ble elever som

bodde på strekningen Kuset til Øvre Jervan elever ved Solbakken.

Etter at nyskolen på Fredrikkested ble tatt i bruk, ble opptaksområdet utvidet, men elevtallet vokste ikke så mye før det kom elever fra Vikåsen i 1988 og Fortunalia ca. 2000. Solbakken skole hadde elever fra Vikåsen fram til 1993, da Vikåsen oppvekstsenter ble åpnet.

I dag omfatter skolekretsen området fra Teslimyr til Øvre Jervan og Dragsten. Fra høsten 2011 ble Dragsten skole i Selbu kommune vedtatt nedlagt, og

elevene i Dragsten ble overført til Solbakken skole i Trondheim kommune. Dragsten skole betydde mye for lokalsamfunnet i Dragsten, og det var en stor og engasjert motstand mot nedleggelsen av skolen. Folket i Dragsten følte seg lite verdsatt av ledelsen i Selbu kommune, og argumenterte for å beholde den lille skolen sin. Til tross for mange gode og sterke argumenter, førte disse ikke fram. Mange var svært kritiske til den lange skoleveien fra Dragsten til Solbakken skole. Veien var smal, og til tider i svært dårlig forfatning. Elevene måtte kjøre nærmere to mil en vei. Høsten 2011 begynte 14 elever fra Dragsten på Solbakken skole. Elevtallet har variert fra 11-16 elever siden da.

Skoleskyssen

Skoleskyssen startet i 1964. Etter flere års utredninger og søknader ble ordningen med skyss til elever som bodde lenger enn fire km fra skolen, innvilget også i vår krets.

Dette innebar at skyssrutene Solbakken-Kuset-Øvre Jervan (10 km) og Solbakken-Engelsås (4 km) ble opprettet. Grunnet farlig og svinget veg ble det også skyssrute på strekningen Solbakken-Røstadbakken. Senere ble det skyssrute til Vassdal/Åsgjerdet og til Ny Jord. Ved overgang til ny skole i 1977 kom et tillegg på 2 km. Reglementet åpnet etter hvert for skyss på strekninger med farlig skoleveg, noe som gjorde at det ble etablert rute til Teslimyr.

I 21 år var Olav Forbord sjåfør og buss-eier. Alle elever med rett til skoleskyss var avhengig av han. I høstregn og storm, om vinteren i fokksnø og på blankis og om våren med teeløsning måtte bussen fram til skolestart kl. 0830. Det skulle god beregning eller "timing" av både sjåføren og elevene for å komme fram i rett tid. Og vi må si at det har funget utmerket. Svært sjelden har elever kommet for sent - var det noen elever som kom sent, måtte Olav være vekkeklokke. Olav har i alle årene vært meget pliktoppfyllende, og vist stor ansvarfølelse overfor skole og heim. Olav hadde 30 års erfaring som sjåfør før han startet som skolebussjåfør, en erfaring som var god å ha med seg. Han var glad i å kjøre bil og hadde godt tak på ungene som ofte satt urolig. Den første tida satt de på benker, og det var ikke påbudt med belter.

I de første årene var det flere strekninger som var vanskelige og til dels farlige. Om vinteren var nok alle brøytet, men svært få var strødd. I dag hadde det ikke gått offentlige bussruter på disse vegene. Som nevnt var mange av vegene i dårlig forfatning om våren. Skikkelig veivedlikehold ble det ikke før på slutten av 1990-årene. Spesielt var Stokdalsvegen og vegen mellom Kuset og Øydalsvik dårlig.

Olav Forbord startet med en 10-seters buss i 1964, den var stor nok til å dekke behovet. Men behovet økte, spesielt etter "nyskolen" ble tatt i bruk, og 6-årin-

Olav Forbord (til høyre) kjørte skolebussen fra 1964 til 1985, deretter overtok Olavs svigerdatter Vigdis Forbord (i bilen) og sønnen Svein Olav Forbord fra 1985 til 2011, slik at familien Forbord kjørte skolebuss ved Solbakken skole i 47 år.

gene ble skolestartere. I tillegg kom skoleskyssen til Dragsten - en distanse på 20 km. Det gjorde at bussparken måtte utvides og bussene måtte være større.

I 1985 overtok Vigdis og Svein Olav Forbord skolekjøringa. Det ble kjøpt 2 stk. 16-seters busser. Etter hvert ble busskjøringen ved Jonsvatnet en del av det offentlige busstilbudet, og kjøringen ble gitt på anbud. Vigdis og Svein hadde anbudet til 2011 (i 2012 til Dragsten). Da hadde familien Forbord hatt skolekjøringen i 47 år. I løpet av årene hadde de blitt kjent med ungene og de fleste foreldrene med barn ved Solbakken skole. For manges vedkommende dreier det seg om to-tre generasjoner.

Da de sluttet, hadde det skjedd store forandringer i skoleskyssen. Bussene hadde blitt større og bedre, det hadde blitt påbudt med sikkerhetsseiler og biltrafikken ved Jonsvatnet hadde blitt betydelig større. I de siste årene har vegvedlikeholdet blitt mye bedre.

I løpet av disse 47 årene har skolebussen knapt kommet for sent en eneste dag! Kanskje viktigere er det at skolebusskjøringa ved Solbakken skole har foregått uten uhell eller skader. En fantastisk prestasjon.

Etter at Vigdis og Svein sluttet i 2011, fikk Reistad buss anbudet på skolekjøringen og de offentlig bussrutene ved Jonsvatnet. Rutenettet og antall busser er stort sett det samme som før. To ruter har skiftet transportør; Trøndertaxi kjører rutene på Stokdalsvegen og til Røstadbakken.

Skolefanen

Den første fanen ble tegnet av lærer Johannes Lovund i 1956, og den var i bruk første gang i 1957 som også var første gang skolen gikk i 17. maitoget i byen. Fanen ble etter hver svært slitt, både etter bruk, men også på grunn av dårlig lagring, og det var behov for ny.

I 2015 ble det satt i gang arbeid med å skaffe skolen en ny fane. FAU (Forel-

Først i 17. maitoget 1966 og 2016 - i år med den nye fanen.

drenes arbeidsutvalg), og skolen startet med å samle inn penger. Det var behov for mye penger! Tett opptil kr. 100 000. Sparebanken Midt-Norge bidro med hele beløpet, og ny fane kunne bli en realitet til 17. mai i jubileumsåret. Skolen - både ledelse, foreldre og elever, var ikke lite stolte da skolen gikk først i 17. maitoget i 2016 som i 1966.

Skolekorpset

Solbakken skolekorps ble stiftet 9. mars 1959 etter initiativ fra Solbakken skoles foreldrelag. Den første formannen het Bernhard Simonsen, og dirigent var musikkfenrik Oddvar Lund. Fenriken sørget for både noteopplæring og senere instrumentopplæring. Det er selvsagt et stort økonomisk løft å starte et korps. Kommunen var heldigvis velvillig innstilt og bidro med støtte, samt at musikkforhandler Olaf T. Ranum sa seg villig til at instrumenter kunne handles på krita. Det ble arrangert utlodninger og dugnader, og bygdas folk stilte villig opp for korpset. Førstepremien kunne være forparten på en halv gris, andrepremie var bak-

parten. På møter i korpsets styre var det god stemning, og protokollen viser ofte at "møtet ble avsluttet med en sang".

I 1960 kunne man lese i avisen: *Solbakken skole, Strinda, har nå fått sitt eget musikkorps. Det var i ilden første gang 17. mai, men først onsdag ble den offisielle debutkonserten holdt. Korpset, som i alt teller 25 medlemmer, spilte da på skolen for mange interesserte tilhørere. (...) Alt i alt er det bare 98 elever ved*

hele skolen, og når korpset da har fått så stor tilslutning, vitner det om stor interesse for saken. Korpset hadde før konserten øvet bare i 30 timer, men det var sannelig ikke dårlige saker de presterte under ledelse av musikkfenrik Oddvar Lund.

Etter hvert ble det både instrumenter og uniformer til stolte barn. I perioder var det faktisk venteliste for barn som ville være med. Da måtte man vente til det ble ledig instrument før man fikk plass i korpset. Det er sagt at når korpset hadde konserter, var hele Jonsvatnet mørklagt. Alle var på konsert - ingen var hjemme de kveldene. For pensjonister i kretsen som manglet skyss til skolen, ble det satt opp biler.

Olav Kværnstad tok over korpset i 1964, og dirigerte i omtrent ti år. 17. mai brukte korpset ofte å marsjere i området, ofte fra Osvegen og ut til skolen. Området rundt Dragsten var også i lang tid et område korpset rekrutterte fra og viste seg fram i.

“Gamleskolen” var tilholdssted for korpset helt til nye Solbakken skole åpnet i 1977. Korpset spilte selvsagt på innvielsesfesten. Alf Byberg var dirigent i hele ti år, og regjerte korpset i skikkelig brass-ånd. Korpset tok også initiativ til det første "Brasstreff" i 1981. Dette er et årlig arrangement for byens brassband, og har blitt et historisk, sosialt og musikalsk møtested.

Korpsfanen i 1966. Bilde i jubilumsboka i 1966. Fanebærer er Jørn Michalsen.

Byberg ble i 1985 etterfulgt av nok en jonsvannsbygg, nemlig Sverre Bøgh. I denne tiden gikk korpset fra å ha tradisjonell brassband-besetning til å ligne mer på et storband. Det ble gjennomført mange flotte prosjekter, og Brazz Brothers, Jan Eggum og Egil "Bop" Johansen, var navn som sto på lista over samarbeidspartnere.

I 1993 åpnet Vikåsen oppvekstsenter, og dette ga et større rekrutteringsgrunnlag for korpset. I 1998 kom da et navneskifte til Solbakken og Vikåsen skolekorps, og etter hvert ble også Vikåsen skole tilholdssted for korpset.

Solbakken og Vikåsen skolekorps fotografert på en øving i oktober 2016. Bakerst til venstre står dirigent Simen Grøtting Husmoen og bakerst til høyre dirigent Kjersti Johansen og instruktør Eirik Eidsaune. Foto: Tone Hassel Kringstad.

Dagens korps består av ca. 30 medlemmer, og er fortsatt Trondheims eneste skolekorps med ren brassbesetning. Korpset har også en egen drilltropp.

Skolen og nærmiljøet

Skolehuset som ble bygd i 1924, ble etter hvert et sted for aktivitet utenom skolen. Den første som fikk leie var søndagsskolen i 1926. Søknaden ble behandlet i tilsynsutvalget som fattet følgende vedtak: “Søndagsskolen får leie nyskolen. Tilsynsutvalget er ikke stemt for mer utleie av den nye skolen, da det kan føre til slitasje”. Søndagsskolen benyttet skolelokalene til 1984, altså i nærmere 60 år, og søndagsskolelærerinne var frk. Kirsten Sønstebø i alle disse årene.

Jonsvatnet idrettslag

Solbakken skole har alltid vært en arena for idrett, helt fra laget ble stiftet i 1939. Laget kom bare så vidt i gang før krigen kom. Etter krigen fikk laget leie et rom i sokkelen, og der hadde de faktisk boksetrening. På den tida var idretten for voksne. Barne- og ungdomsaktiviteter kom først etter 1950, og i Jonsvatnet idrettslag fikk den et skikkelig oppsving da skoleplassen ble ferdig. Da var det friidrett som var i skuddet, og lagets medlemmer gjorde det svært godt, og flere ble kretsmestre. Friidrettsinteressen avtok, og etter at fotballbanen ved “nyskolen” ble ferdig i 1982, var det fotball som var i skuddet. Fotballbanen var viktig også for skolen; skolen kunne låne den gratis på hverdager og idrettslaget kunne låne garderobes.

Solbakken idrettspark med kunstgressbane og ballbinge, begge med lysanlegg. Det er også en BMX-sykkelbane rundt hele anlegget. Foto: Knut L. Vik.

Spesielt bra ble dette samarbeidet når idrettslaget investerte stort i idrettspark med kunstgressbane, BMX-sykkelbane og ballbinge. Idrettsparken ble åpnet i 2010 og er svært viktig for bygda.

I tillegg utgir idrettslaget et medlemsblad som skolen kan benytte til å sende ut informasjon om skolen.

Jonsvatnet brassband

Brassbandet ble stiftet i 2006, og har siden da øvd i skolens musikkrom. Mange av medlemmene er rekruttert fra skolekorpset.

Jonsvatnet sangkor

Sangkoret ble stiftet i 1963 med Tor Wedø som dirigent, og hadde frem til 1977 sine øvelser på gammelskolen. Da flyttet de til nyskolen, men etter hvert ble koret så stort at de måtte flytte øvelsene til Markaplassen skole.

Kilder

Solbakken skole 100 år. 1866 - 1966.
48 s. Adresseavisens forlag. Trondheim 1966.

Solbakken skole 125 år. 1866 - 1991.
96 s. Utarbeidet av en Jubileumskomit  ved Solbakken skole. Mai 1991.

Solbakken skole 150 år. 1866 - 1966.
99 s. Utarbeidet av en Jubileumskomit  ved Solbakken skole. Mai 2016.

Når ikke annet er nevnt, er bildene fra en av jubileumbøkene.

Andreas Glimstad, f. 1943, elev ved Solbakken skole 1950 til 1957. Befals- og lærerutdannet og ansatt ved Solbakken skole 1968 til 1972. Idrettssekret r og fritidssjef i Trondheim kommune 1972 til 1990. Generalsekret r for VM p  ski fra 1990 til 1997. Utarbeidet Markaplan for Trondheim 2000-2004 og forvalter for friluftsliv i kommunen til 2013.